

دانشگاه گیلان

۱. آقایان دکتر احمد عباسی، دکتر سعید کتابچی و دکتر داود احمدی دستجردی به مرتبه دانشیاری ارتقاء یافتند.
۲. در هفته پژوهش، آقای دکتر نصیر تقی زاده دانشکده ریاضی و علوم ریاضی محض و آقای دکتر فرشید مهردوست، به عنوان پژوهشگران برتر در دانشگاه معزی شدند.
۳. آقای دکتر جعفر بی آزار استاد گروه ریاضی کاربردی به عنوان پژوهشگر برتر در دانشگاه و استان گیلان انتخاب شدند.
۴. همایش کوشیار گیلانی در اسفندماه سال ۱۳۹۲ در دانشگاه گیلان برگزار شد.

گیلان زمین از دیرباز مهد پژوهش حکیمان و انسان‌های اثربخش در بسترها متفاوت اجتماعی، تاریخی، فرهنگی و علمی بوده است. از این میان ریاضی‌دان و منجمی که به حق سهم به‌سزایی در گسترش علم حساب و مثلثات کروی داشته یعنی کیا ابوالحسن کوشیار گیلانی ریاضی‌دان و اخترشناس قرن چهارم و پنجم هجری قمری؛ صاحب اثر زیج جامع را می‌توان به شمار آورد. در دو دهه اخیر تلاش‌هایی در جهت معرفی این حکیم و ارایه‌ی تصویری روشن و برجسته از ایشان با تکیه بر دستاوردهای علمی وی صورت گرفته است که از آن جمله می‌توان به تلاش‌های پژوهشکده گیلان‌شناسی دانشگاه گیلان در زمینه‌ی کشف اسناد و نسخ خطی به جای مانده از کوشیار گیلانی و سپس ترجمه و بهره برداری از آن‌ها اشاره نمود. در همین راستا، دانشگاه گیلان نیز به همت دانشکده‌ی علوم ریاضی، در آستانه‌ی ۱۰۵۰ امین سال‌گرد تولد این ریاضی‌دان بزرگ، مبادرت به برگزاری همایشی دو روزه با نام کوشیار گیلانی نمود. این همایش که به دبیری علمی دکتر عباس سهله و اجرایی دکتر منصور هاشمی برگزار گردید، بر سه محور فضاهای عملکری، گراف‌های جبری و آثار و دستاوردهای کوشیار گیلانی استوار بود. از میان ۳۶ مقاله‌ی ارسالی به دبیرخانه‌ی همایش، با مسئولیت خانم دکتر مرضیه شمس‌یوسفی، ۱۶ مقاله برای سخنرانی و ۶ مقاله در قالب پوستر پذیرفته شد.

در افتتاحیه‌ی این همایش به تاریخ هفتم اسفندماه ۱۳۹۲ پس از قرائت کلام الله مجید و پخش سروд ملی، دکتر محمد باقری، یکی از پیشکسوتان تاریخ علم و نجوم ایران که درباره کوشیار گیلانی نیز کار کرده است، در باب شخصیت ایشان و دستاوردهایش به ایراد سخن پرداخت. همچنین چهار سخنرانی عمومی دیگر توسط پروفسور برگرن از دانشگاه سیمون فریزر کانادا (رئیس دپارتمان تاریخ علم جهان)، دکتر حمیدرضا ابراهیمی ویشکی از دانشگاه فردوسی مشهد، دکتر

خبر دانشگاه‌ها

دانشگاه صنعتی امیرکبیر

در سال تحصیلی ۹۳-۹۲ افراد زیر در دانشکده ریاضی و علوم کامپیوتر دانشگاه صنعتی امیرکبیر به عنوان عضو هیئت علمی استخدام گردیدند:

۱. خانم دکتر لیلا سلیمی با تخصص معادلات دیفرانسیل و نظریه کنترل از دانشگاه صنعتی شریف.
۲. خانم دکتر زینب اخلاقی با تخصص نظریه گروه‌های متناهی از دانشگاه صنعتی امیرکبیر.
۳. خانم دکتر شمیلا بیاتی با تخصص جبر از دانشگاه صنعتی امیرکبیر
۴. آقای دکتر مصطفی نصری با تخصص برنامه‌ریزی خطی و بهینه‌سازی از کشور برباد (IMPA).
۵. آقای دکتر مهدی رستمی با تخصص آنالیز ریاضی از دانشگاه صنعتی امیرکبیر

سیدمنصور واعظ پور
نماینده انجمن در دانشگاه صنعتی امیرکبیر

دانشگاه خلیج فارس

۱. آقای دکتر رضا شرف‌دینی به دعوت دانشگاه ملی پوسان (PNU) به عنوان کره جنوبی، به مدت دو هفته می‌همان بخش ریاضی آن دانشگاه بودند. در مدت حضور ایشان در PNU مقدمات امضای تفاهم‌نامه همکاری‌های علمی بین دو دانشگاه، اعم از تبادل استادان و دانشجویان، فراهم گردید. بدین ترتیب بعد از تأیید نهایی توسط وزرات علوم، تحقیقات و فن آوری کشورمان، دانشجویان تحصیلات تكمیلی گروه ریاضی دانشگاه خلیج فارس، با حمایت مالی بخش ریاضی PNU می‌توانند به مدت ۶ ماه می‌همان آن دانشگاه باشند.

۲. آقای دکتر مجتبی صداقت‌جو به سمت مدیر گروه ریاضی منصوب شدند.

۳. آقای دکتر احمد شیرزادی، که قبلًا مدیر گروه ریاضی بودند، به سمت معاون آموزشی دانشکده علوم پایه منصوب شدند. مژگان مقرب
نماینده انجمن در دانشگاه خلیج فارس

دانشگاه بناب

۱. از بهمن ماه ۱۳۹۲ دکتر حجت‌الله افشاری در گرایش آنالیز به جمع اعضای هیأت علمی گروه ریاضی محض پیوستند. ایشان دانش آموخته دانشگاه شهید مدنی آذربایجان هستند.
۲. در اردیبهشت ماه ۱۳۹۳ مسابقات ریاضی درسه مرحله در دانشگاه بناب برگزار شد. این مسابقات با استقبال بسیار خوب دانشجویان مواجه شد. هدف از این مسابقات ایجاد علاقه‌مندی در دانشجویان و آمادگی جهت شرکت در مسابقات ریاضی کشور بود. از نفرات برتر با اهدای جوایزی قدردانی شد.

فاطمه غلامی
نماینده انجمن در دانشگاه بناب

دانشگاه مراغه

۱. آقای دکتر اصغر رحیمی دانشیار گروه ریاضی به سمت ریاست دانشکده منصوب گردیدند. ریاست قبلی آقای دکتر صالح شهابی وند بودند که اخیراً عهده‌دار سمت ریاست دانشگاه مراغه شده‌اند.
۲. کارگاه تخصصی یک‌روزه هندسه و توبولوژی در آذرماه ۱۳۹۲ در دانشگاه مراغه با حضور بیش از ۱۰۰ نفر از استادان، دانشجویان تحصیلات تکمیلی و دانش آموختگان دانشگاه‌های شمال‌غرب کشور برگزار شد. در این کارگاه در موضوعات «G - خمینه‌ها، خمینه‌های مختلط و ساساکی و سیستم‌های دینامیکی هامیلتونی» سخنرانی شد. دبیر کارگاه دکتر فیروز پاشایی و سخنرانان مدعو آقایان دکتر رضا میرزاپی از دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره) قزوین، دکتر پرویز احمدی از دانشگاه زنجان، دکتر قربانعلی حقیقت‌دوست و دکتر اسماعیل عابدی هر دو از دانشگاه شهید مدنی آذربایجان بودند. به دلیل استقبال کم‌نظیر شرکت‌کنندگان، خود آن‌ها پیشنهاد دادند تا برگزاری کارگاه‌ها و همایش‌هایی از این دست در دیگر دانشگاه‌های منطقه نیز برگزار گردد.
۳. اولین شماره مجله تخصصی دانشگاه مراغه با عنوان «تحریریه‌ی آنالیز ریاضی سهند» با نام اختصاری SCMA به چاپ رسید.
۴. آقای دکتر ابوالفضل تاری‌زاده با مدرک دکتری در رشته هندسه جبری از دانشگاه علوم پایه زنجان، همکاری خود با دانشگاه مراغه را رسماً از مهرماه ۱۳۹۲ آغاز کردند.
۵. با همکاری انجمن علمی ریاضی «کارگاه دو روزه هندسه تصویری و کاربردهای آن» توسط دکتر فیروز پاشایی در اسفندماه ۱۳۹۲ با حضور استادان و دانشجویان کارشناسی و کارشناسی ارشد برگزار گردید.

مسعود امینی از دانشگاه تربیت مدرس تهران و دکتر حنیف قلندری از مرکز دایره المعارف اسلامی ایراد شد.

یکی دیگر از بخش‌های جذاب و شاخص این همایش بین‌المللی، برگزاری کارگاه ساخت و کاربرد اسطلاب بود که توسط آقای اسدالله صفائی، ریاست رصدخانه کاشان ارایه گردید و بسیار مورد استقبال شرکت‌کنندگان قرار گرفت. ضمناً یک مسابقه در بخش دانش آموزی با موضوع ساخت اسطلاب انجام شد و در مراسم اختتامیه از برگزیدگان آن تقدير به عمل آمد.

یکی از برنامه‌های جانبی این همایش بازدید از موزه‌ی میراث فرهنگ روستابی گیلان، و اجرای زنده‌ی موسیقی سنتی بود که در روز اول و پس از پایان سخنرانی‌های علمی انجام شد.

جعفر بی‌آزار
نماینده انجمن در دانشگاه گیلان

دانشگاه صنعتی سهند

۱. آقای دکتر حنیف میرزاپی اولین دانش آموخته ریاضی دانشگاه صنعتی سهند و بورسیه گروه ریاضی کاربردی گرایش معادلات دیفرانسیل، از اول مهرماه سال ۱۳۹۲ شروع به کار نمودند.

۲. به مناسبت گرامی داشت هفته پژوهش در دانشکده علوم پایه ۹۲/۹/۱۱ دانشگاه صنعتی سهند در روز دوشنبه مورخ ۹۲/۹/۱۱ کارگاه آموزشی نرم‌افزار زی - پرشین برگزار و یک سخنرانی علمی تحت عنوان «قیمت‌گذاری ابزارهای مشتقه در بازار انرژی» توسط آقای دکتر علی باستانی عضو هیأت علمی دانشگاه تحصیلات تکمیلی علوم پایه زنجان ارائه گردید.

۳. جایزه دکتر مهدی رجبعلی پور در سال ۱۳۹۲ به آقای دکتر کاظم قبری دانشیار دانشگاه صنعتی سهند و دانشجوی ایشان آقای فریدن پروینپور اعطا گردید.

۴. چهاردهمین کنفرانس سیستم‌های فازی ایران، با همکاری انجمن سیستم‌های فازی ایران، از تاریخ ۲۸ لغایت ۳۰ شهریورماه سال ۱۳۹۳ در دانشگاه صنعتی سهند برگزار می‌شود.

نشانی وب: www.icfs14.ir
نشانی الکترونیک: info@icfs14.ir

یوسف زمانی
نماینده انجمن در دانشگاه صنعتی سهند

اعطای عنوان مرکز ممتاز نوظور منطقه‌ای به دانشگاه تحصیلات تکمیلی علوم پایه زنجان

انجمن ریاضی اروپا دانشگاه تحصیلات تکمیلی در علوم پایه‌ی زنجان را به عنوان یکی از مراکز ممتاز نوظور انتخاب کرد. مارتا سانز - سوله رئیس انجمن ریاضی اروپا طی نامه‌ای با اعلام این تصمیم، به مسئولین دانشگاه تحصیلات تکمیلی تبریک گفته و آرزوی همکاری پژوهشی با این دانشگاه کرده است. انتخاب مرکز برای اعطای این عنوان به عهده کمیته کشورهای درحال توسعه است که ریاست آن با میشل والدشمیت است.

کمیته کشورهای در حال توسعه، بخشی از انجمن ریاضی اروپا است که برای کمک به پیشرفت ریاضیات در این کشورها و توسعه ارتباط آن‌ها با کشورهای اروپایی و درنتیجه پیشرفت ریاضیات در اروپا تأسیس شده است. این کمیته طرحی را با نام "مراکز ممتاز نوظور منطقه‌ای Emerging Regional Center of Excellence" اجرا می‌کند.

هدف این طرح آموزش دانشجویان در کشورهای در حال توسعه در سطح تحصیلات تکمیلی ریاضی به ویژه کارشناسی ارشد است. این طرح در نظر دارد از نقاط قوت در مناطق مختلف جهان استفاده کرده و نقاط ضعف آن مناطق را بهبود بخشد. اولین اعلان رسمی این طرح در سال ۲۰۱۵ میلادی منتشر شده و در سال‌های بعد نیز ادامه پیدا کرده است. دانشجویان در کشورهای درحال توسعه برای ادامه تحصیل در دوره تحصیلات تکمیلی به ویژه کارشناسی ارشد، نیاز ندارند حتی به کشورهای توسعه یافته بروند. در واقع در برخی از کشورهای درحال توسعه مراکز بسیار خوب و در سطح بین‌المللی وجود دارند که ادامه تحصیل دانشجویان کشورهای آن منطقه در این دانشگاه‌ها بسیار راحت‌تر و مناسب‌تر است.

با این هدف، کمیته کشورهای درحال توسعه انجمن ریاضی اروپا سعی می‌کند مرکزی را با مشخصات ویژه در یکی از کشورهای هر منطقه انتخاب کرده و با حمایت از آن‌ها به کشورهای آن منطقه توصیه کند که دانشجویان علاقه‌مند خود را به آن مرکز اعزام کنند. نحوه انتخاب این مرکز به این صورت است که علاوه بر اعلان عمومی، اعضای کمیته با دانشگاه‌هایی که با آن‌ها آشناشی دارند و احساس می‌کنند که زیرساخت‌های مناسب برای این منظور را دارند تماش گرفته و آن‌ها را برای نامزد شدن برای این عنوان تشویق می‌کنند. اولین عنوان در سال ۲۰۱۱ به مدرسه ریاضی عبدالسلام در لاھور پاکستان اعطا شده است. در سال ۲۰۱۳ مرکز تحقیقات ریاضی مکریک و مرکز تحقیقات پیشرفت ریاضی ویتنام برای این منظور انتخاب شده‌اند. در سال ۲۰۱۴ نیز عنوان مرکز ممتاز نوظور منطقه‌ای به مرکز تحقیقات ریاضی مالزی و مرکز تحصیلات تکمیلی علوم پایه زنجان اعطا شده است. کمیته مذکور سعی می‌کند شبکه‌ای از این مرکز ایجاد کند که مرکز با خود و

۶. طرح تفکیک گروه ریاضی به دو گروه ریاضی محض و ریاضی کاربردی به تصویب رسید.

۷. در حال حاضر دانشگاه مراجعه در گرایش آنالیز، دانشجویان کارشناسی ارشد و دکتری و در گرایش‌های جبر، ریاضی کاربردی (شاخصه‌های آنالیز عددی و معادلات دیفرانسیل) و هندسه (شاخصه‌های هندسه‌ی منیفلد و هندسه جبری) دانشجوی کارشناسی ارشد می‌پذیرد.

فیروز پاشائی

نماینده انجمن در دانشگاه مراجعه

دانشگاه نیشابور

۱. از بهمن‌ماه ۱۳۹۲، آقای دکتر محمد شیرازیان در گرایش کنترل و بهینه‌سازی و خانم دکتر بهاره خطیب در رشته آمار به جمع اعضای هیأت علمی گروه ریاضی پیوستند.

۲. دو کتاب تألیف دکتر محمدحسین رحمانی دوست عضو هیأت علمی گروه ریاضی با عنوان‌ی "مقدمه‌ای بر نظریه گروه‌ها" و "معادلات دیفرانسیل و اکولوژی" منتشر شد.

۳. رشته ریاضی کاربردی در مقطع کارشناسی ارشد گرایش آنالیز عددی از مهرماه ۱۳۹۳ راهاندازی و شروع به پذیرش دانشجو نمود.

۴. رشته آمار در مقطع کارشناسی از مهرماه ۱۳۹۳ راهاندازی و شروع به پذیرش دانشجو نمود.

احسان انجیدنی
نماینده انجمن در دانشگاه نیشابور

دانشگاه صنعتی شیراز

۱. آقای دکتر اسماعیل حسام‌الدینی عضو هیأت علمی گروه ریاضی کاربردی از مرتبه دانشیاری به مرتبه استادی ارتقا یافت.

۲. آقای دکتر محمدجواد مهدی‌پور به سمت مدیر گروه ریاضی انتخاب شد.

۴. طی حکمی از سوی رئیس دانشگاه آقای دکتر علیرضا فخارزاده‌جهرمی به عنوان اولین سردبیر مجله علمی دانشگاه صنعتی شیراز با عنوان Computational Methods and Optimization in Science and Technology منصب گردیدند.

صدیقه جاهدی

نماینده انجمن در دانشگاه صنعتی شیراز

روز ریاضیات

روز ریاضیات در دانشگاه یزد

به مناسبت گرامی داشت روز ۲۸ اردیبهشت، روز بزرگداشت خیام و روز ملی ریاضیات، دانشکده ریاضی دانشگاه یزد سمیناری نیم روزه را در شاخه نظریه گراف برگزار کرد. در آغاز این مراسم آفای امیر کفشدار گوهرشادی^{۱۶} دانشجویی برتر دوره‌های کارشناسی (هم‌زمان) ریاضی و علوم کامپیوتر دانشکده درباره خیام، این ریاضی دان و شاعر برتر ایرانی به ایراد سخنرانی پرداخت، که مورد توجه حضار و بالاخص میهمان خارجی مراسم قرار گرفت.

در ادامه پروفوسور خی منگ کوه (Koh Meng) استاد دانشگاه ملی سنگاپور که از پیشکسوتان و محققان برتر نظریه گراف جنوب شرق آسیا و یکی از سه مؤلف تنها کتاب معتبر چندجمله‌ای‌های رنگی و کلاس‌های رنگی گراف‌ها با عنوان «Chromatic polynomials and chromaticity of graphs» در دنیا است و به عنوان سخنران مدعو اولین کارگاه ترکیبیات پژوهشگاه دانش‌های بنیادی شاخه اصفهان، به ایران سفر کرده و دو روز هم میهمان دانشگاه یزد بود، درباره عدد غالب رومی (Roman domination number) و تعمیم آن در گراف‌ها سخنرانی کرد. وی آخرین یافته‌های خود را در این زمینه برای استادان و دانشجویان تحصیلات تکمیلی حاضر در جلسه تشریح کرد.

توجه کنید که نظریه غالب یکی از نظریه‌های موجود در نظریه گراف است که مورد توجه بسیاری از ریاضی دانان قرار دارد و کاربردهای بسیاری در علوم کامپیوتر، ارتباطات، شبکه و برخی دیگر از شاخه‌های علوم دارد. اجازه دهید، بسیار مختصر عدد غالب رومی را معرفی کنیم. یکی از مباحث مهمی که در نظریه گراف، سال‌های زیادی است که مطرح شده است، مبحث برچسب‌گذاری گراف می‌باشد. برچسب‌گذاری هم برای رئوس و هم برای یال‌های گراف قابل تعریف است. نوع خاصی از برچسب‌گذاری «تابع غالب رومی گراف» نام دارد که به صورت برچسب‌گذاری اعداد به رئوس گراف است به گونه‌ای که رأس از گراف با برچسب γ دارای حداقل یک همسایگی با برچسب ۲ باشد. اما درین تمام توابع غالب رومی که روی گراف معروفی می‌شوند، آن تابع اهمیت پیدا می‌کند که مجموع مقادیری که به رئوس گراف نسبت می‌دهیم کمترین باشد. γ_R - چنین تابعی را یک تابع برای گراف می‌نامیم و منتظر با آن یک عدد به گراف نسبت می‌دهیم که آن را عدد غالب رومی گراف نامیده و با (G) γ_R نشان می‌دهیم و آنرا به صورت مجموع برچسب‌های رئوس گراف در یک تابع γ_R - تعریف می‌کنیم.

تاریخچه عدد غالب رومی به قرن چهارم میلادی و زمان

^{۱۶} امیر کفشدار گوهرشادی برنده نشان طلای المپیاد ریاضی جنوب شرق اروپا، برنده نشان‌های نقره و برنز مسابقات جهانی دانشجویی ریاضی بلغارستان، برنده نشان‌های مسابقات ریاضی دانشجویی انجمن ریاضی ایران و برنده دو نشان نقره‌ی المپیاد کامپیوتر ایران است.

مراکز بیشتر برای استفاده از تانسیل‌های هم دیگر در ارتباط مستمر باشند.

امتیاز این کار برای مراکز منتخب به دست آوردن تجربه تربیت دانشجویان بین‌المللی و ارتباطات بیشتر و در نتیجه وجهه بین‌المللی بیشتر است. هم‌چنین دانشجویان منطقه با هزینه کمتر و احساس غریب کمتری به تحصیلات عالی در سطح خوب دسترسی پیدا می‌کنند. کمیته نهایت سعی خود را خواهد کرد تا این مراکز در سطح بین‌المللی شناخته شوند. اعضای کمیته کشورهای در حال توسعه انجمن ریاضی اروپا با سفر به این مراکز برای بهبود برنامه درسی آن‌ها خواهند کوشید و ریاضی دانان کشورهای اروپایی را برای سفر به این مراکز و ارائه برخی از درس‌ها و هدایت پروژه‌های مشترک کارشناسی ارشد و دکتری با استادان این مراکز تشویق خواهند کرد. هم‌چنین از برگزاری گردهمایی‌های منطقه‌ای و بین‌المللی در این مراکز حمایت علمی و در صورت امکان مالی به عمل خواهد آورد. کمیته به دانشگاه‌های اروپایی توصیه می‌کند که پذیرش استادان و دانشجویان این مراکز برای سفرهای تحقیقاتی را در اولویت قرار دهند.

رشید زارع‌نهندی

دانشگاه تحصیلات تکمیلی زنجان

شماره ویژه فرهنگ و اندیشه ریاضی

به منظور گرامی داشت یاد و مقام معلم بزرگ ریاضی کشور، استاد پژوهش شهریاری، نشریه فرهنگ و اندیشه ریاضی در نظر دارد ویژه‌نامه‌ای شایسته مقام ایشان منتشر کند. با توجه به زمینه‌های فعالیت آن زنده یاد، از اعضای محترم جامعه ریاضی کشور درخواست می‌شود مطالب خود را در زمینه‌های «آموزش ریاضی، فلسفه ریاضی، سرگرمی‌های ریاضی، عمومی کردن ریاضی و هر گونه خاطره یا مطلبی مرتبط با ایشان و کارهایشان» برای چاپ در این ویژه‌نامه ارسال نمایند. جهت اطلاعات بیشتر به نشانی mct.iranjournals.ir مراجعه شود.